

Λίγα χρόνια πριν γίνει Επίσκοπος, ο σεβασμιώτατος Νικόλαος έδωσε μια συνέντευξη στην Κυριακάτικη ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 11-3-2001, την οποία αναδημοσιεύουμε.

ΕΡ: Πώς έρχεστε σε επαφή με τους ανθρώπους;

ΑΠ: Δεν θέλω να πείσω τους ανθρώπους. Δεν θέλω να τους σώσω. Ούτε καν να τους βοηθήσω. Η επαφή μου με τους ανθρώπους είναι προσπάθεια κοινωνίας: Να μοιραστώ! Γιατί βοηθώ σημαίνει είμαι ο ισχυρός, ο κατέχων και ο βοηθούμενος είναι ο ασθενής, ο στερούμενος, οπότε έχω ένα αίσθημα υπεροχής. Κι αυτό είναι καταστροφή για το Χριστιανισμό. Κοινωνώ και μοιράζομαι σημαίνει είμαι στο ίδιο επίπεδο.

Ζούμε σε μια κοινωνία που στηρίζεται σε δύο πόδια: το λόγο και την εικόνα. Έχουμε πολλή ραδιοφωνία και τηλεόραση. Σε μια εποχή που είναι πληθωρική στο λόγο, η ανάγκη για σιωπή είναι μεγαλύτερη. Πιστεύω στη μαρτυρία της Εκκλησίας. Οι θησαυροί του Θεού κρύβονται και σιωπούν. Η αλήθεια όταν φανερώνεται ξοδεύεται και υποβαθμίζεται. Η Εκκλησία ομιλεί διότι ξέρει να αγαπά τη σιωπή και την αφάνεια. Από κεί πηγάζει ο πλούτος της αλήθειάς της. Η κύρια δύναμή της δεν είναι ο λόγος και το κήρυγμά της, αλλά η προσευχή της. Ο Θεός την ενδιαφέρει πρωτίστως και έπειτα ο λαός. Ο λαός, το πλήθος, συχνά αλλοιώνει το πρόσωπο. Ο Θεός το αναδεικνύει. Η προσευχή, περισσότερο, είναι σιωπηλός αναστεναγμός παρά λόγος και επιχειρήματα στο Θεό.

ΕΡ: Για όλ' αυτά, αρνηθήκατε τη θέση του εκπροσώπου του αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου;

ΑΠ: Όχι ακριβώς. Για την Εκκλησία υπάρχει ο καιρός του σιγάν και ο καιρός του λαλείν. Απλά νομίζω ότι τύποι σαν το δικό μου, δεν κάνουν για το γραφείο τύπου. Εγώ ούτε τηλεόραση βλέπω, ούτε ραδιόφωνο ακούω, ούτε εφημερίδες διαβάζω. Ζημιά θα προκαλούσα. Βέβαια και οι υποχρεώσεις μου στην Επιτροπή Βιοηθικής λειτούργησαν απαγορευτικά για κάτι τέτοιο.

ΕΡ: Πώς κρίνετε την εικόνα των μητροπολιτών που λειτουργούν ντυμένοι με πολυτελή άμφια;

ΑΠ: Δεν μ' αρέσει αισθητικά. Επειδή αυτή η παρέλαση των μιτροφόρων αρχίζει να είναι κάτι το υπερβολικό, παύει να είναι σεμνό. Καταστρέφει το κατανυκτικό. Σίγουρα, ο πειρασμός της επίδειξης με κοσμικά κριτήρια είναι πολύ μεγάλος. Η αμφίεση των κληρικών δεν πρέπει να θυμίζει τους αυτοκράτορες του Βυζαντίου, αλλά την θεόμορφη ταπείνωση του Χριστού και των Αγίων. Αν και η δόξα του παρελθόντος και η ιστορική συνέπεια επιβάλλουν κάποια μεγαλοπρέπεια, η Εκκλησία πρέπει να στρέφεται περισσότερο στο βάθος της αλήθειας και το μέλλον, την προοπτική μας. Σεβόμαστε την ιστορία και τους συμβολισμούς. Αλλά εμπνεόμαστε από το πνεύμα και την ουσία.

ΕΡ: Ποιός είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει σήμερα η Ορθοδοξία;

ΑΠ: Δεν κινδυνεύει από τίποτε. Η σκέψη όμως μιάς Εκκλησίας, που από σώμα Χριστού και

κιβωτός σωτηρίας και αλήθειας, γίνεται επίγειος οργανισμός με εφήμερη νοοτροπία και αντίληψη, προκαλεί βάνουσα την πίστη. Αυτός είναι ο κίνδυνος να χάσουμε εμείς την Ορθοδοξία. Νομίζω ότι κινδυνεύουμε από την εκκοσμίκευση. Δηλαδή, όταν η Εκκλησία αποκτά υπερβολική εφημερότητα, επιγιοότητα, τότε χάνει την αληθινή έκφραση και ομορφιά της. Γυμνώνεται από το μεγαλείο της. Ο ιερέας δεν είναι υπηρέτης του λαού, αν είναι υπηρέτης τότε είναι μόνον του Θεού. Όταν η εκκλησία εξαντλεί το μήνυμά της στο σήμερα, στο εδώ και στο τώρα, τότε φράζει τους ορίζοντες της ψυχής στο αιώνιο, στο θεϊκό, στο υπερβατικό. Το μοντέλο της Εκκλησίας δεν είναι ο καλός, ηθικός, σωστός, τίμιος, ενάρετος άνθρωπος. Αλλά ο Άγιος. Κι ο Άγιος είναι θεόμορφος. Τον βλέπεις και χωρίς ν' ανοίξει το στόμα του λές: Ναι, υπάρχει Θεός.

ΕΡ: Ποιός είναι ο στόχος σας, π. Νικόλαε; Η αγιότητα;

ΑΠ: Οι αμαρτίες είναι ένα τίποτα μπροστά στη χάρη του Θεού. Υπάρχουν απλώς για να ταπεινώνουν. Εγώ βάζω τον πήχυ όσο πιο ψηλά γίνεται. Και, φυσικά στην Εκκλησία, δεν περιμένουμε να περάσουμε πάνω απ' αυτόν, γιατί κινδυνεύουμε από αλαζονεία. Περνώντας κάτω απ' αυτόν, μας μένει η ταπείνωση.

ΕΡ: Είστε μοναχός, αλλά ζείτε μέσα στον κόσμο;

ΑΠ: Είμαι μισός μοναχός και μισός παπάς. Αλλά προσπαθώ να τιμώ το μισό πετραχείλι μου και το μισό κουκούλι μου.

ΕΡ: Δεν νομίζετε ότι μερικές φορές ο Θεός είναι άδικος;

ΑΠ: Ο Θεός είναι πάντοτε και σε όλους άδικος. Αλλά με πολύ διαφορετικό τρόπο από αυτόν που η πεζή ανθρώπινη λογική υπαγορεύει. Όταν επικαλούμαστε το έλεός Του, ζητούμε να ξεχάσει τη δικαιοσύνη Του. Με το «Κύριε ελέησον», ρουσφέτι ζητάμε. Η σωτηρία μας στηρίζεται στην αδικία του σταυρού και του ελέους Του.

ΕΡ: Τι πιστεύετε για την επίσκεψη του πάπα;

ΑΠ: Έχω μεγάλη δυσκολία να κατανοήσω τι θα πεί «εκκλησιαστική πολιτική», «εκκλησιαστικός ηγέτης» και τι θα πεί «θρησκευτική επίσκεψη». Εγώ καταλαβαίνω τι θα πεί Θεός Πατέρας, όχι ηγέτης, και τι χάρις, όχι πολιτική. Όσο για τον όρο επίσκεψη, αυτός μου θυμίζει κονφορμισμό, τουρισμό, συμβατικότητα. Στην Εκκλησία μια επίσκεψη γνωρίζουμε, αυτήν του Αγίου Πνεύματος. Δεν κάνουμε επισκέψεις. Δεχόμαστε «επισκέψεις». Πάντως, αν ο πάπας είχε αληθινή αγάπη, θα καταλάβαινε ότι κανέναν δεν θα ωφελήσει η δική του επίσκεψη στην Ελλάδα. Αυτό που όλοι χρειαζόμαστε είναι η επίσκεψη του Θεού στις καρδιές μας.

Σεβ. Νικολάου Μεσογαίας και Λαυρεωτικής